

Ohje henkilöstön osallistumisesta koulutukseen

Koulutus

Tämä ohje koskee koulutusta, jonka tarkoitus on henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja parantaminen. Käsitteellä koulutus tarkoitetaan tässä ohjeessa myös täydennyskoulutusta. Koulutus vastaa henkilöstön välittömiin koulutustarpeisiin tai keskittyy tulevaisuudessa tarvittaviin tietoihin ja taitoihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat lain mukaan velvollisia ylläpitämään ammattinsa edellyttämää osaamista. Työnantaja päättää koulutuspanostuksesta sekä yksittäisen työntekijän että organisaation osaamis- ja kehittämistarpeiden pohjalta. Pohjanmaan hyvinvointialue anoo Työllisyysrahastosta vuosittain koulutuskorvausta, joka perustuu koulutuspäivien määrään per työntekijä. Siksi on erittäin tärkeää, että koulutusta anotaan ja koulutustilaisuuteen osallistuminen rekisteröidään annettujen ohjeiden mukaisesti.

A. Ulkoinen koulutus

Ulkoisella koulutuksella tarkoitetaan ulkoisen järjestäjän (ei Pohjanmaan hyvinvointialueen) järjestämää koulutusta. Osallistuminen ulkoiseen koulutukseen tapahtuu tarveharkinnan perusteella. Jos esihenkilö katsoo, että koulutuksesta on olennaista hyötyä työntekijälle, organisaatiolle tai toiminnalle, hän voi myöntää työntekijälle palkallista virkavapaata koulutukseen osallistumista varten. Jos esihenkilö haluaa tukea työntekijän osallistumista koulutukseen, jonka ei katsota hyödyttävän toimintaa, esihenkilö voi myöntää työntekijälle palkatonta virkavapaata. Tällaisissa tapauksissa työntekijä tekee anomuksen Almassa (koodi 350).

- Esihenkilö voi myöntää yhdelle työntekijälle enintään 10 palkallista virkavapaapäivää vuodessa koulutusta varten.
 - o Anomus Almassa: koodi 137 (p.), koodi 138 (t).
- Jos useamman kuin 10 päivän virka-/työvapaapäivien myöntämiselle on vahvat perustelut, viedään anomus, jonka esihenkilö on perustellut, seuraavalle päätöksentekotasolle (esihenkilön esihenkilölle). Esihenkilön on tässä tapauksessa huomioitava henkilöstön yhdenvertainen kohtelu.
- Työaika rekisteröidään "normaaliksi" työpäiväksi.
- Ulkoiseen koulutukseen osallistuvan työntekijän odotetaan jakavan työryhmälle/yksikölle tietoa hankkimastaan osaamisesta.

Webinaarit

Kaikki webinaarit (sisäiset ja ulkoiset) luokitellaan ulkoisiksi koulutustilaisuuksiksi. Webinaarin osallistumista koskevat samat säännöt kuin ulkoiseen koulutukseen osallistumista.

Iltaisin ja viikonloppuisin tapahtuvat koulutukset

Jos esihenkilö hyväksyy iltaan tai viikonloppuun ajoittuvan koulutuksen, noudatetaan seuraavia ehtoja:

- Koulutuksesta on yksityiskohtainen kurssiohjelma.

- Työajaksi rekisteröidään / työaikana korvataan ainoastaan opetusaika (enintään normaalin työpäivän pituinen jakso).
- Työaikaa ei hyväksytä ylityöksi (huomioidaan työajan suunnittelussa).
- Mahdolliset ilta-, lauantai- ja sunnuntaikorvaukset maksetaan rahana.
- Matkustusaikaa ei lasketa työajaksi riippumatta siitä, tapahtuuko koulutus kotimaassa vai ulkomailla.

B. Sisäinen koulutus

Sisäiseksi koulutukseksi katsotaan koulutus, jonka järjestäjänä toimii Pohjanmaan hyvinvointialue. Kun työntekijä osallistuu sisäiseen koulutukseen, katsotaan, että hänet on määrätty osallistumaan koulutustilaisuuteen.

- Työajaksi kirjataan kurssiohjelman mukainen aika. Työaika suunnitellaan niin, ettei ylityötä synny.
- Almassa ei tehdä anomusta. Työntekijä pyytää esihenkilöltään suullisen luvan ilmoittautua koulutukseen, minkä jälkeen hän ilmoittautuu kurssille koulutuskalenterin kautta. Jos koulutusta ei ole merkitty koulutuskalenteriin, se rekisteröidään omassa yksikössä. Koulutuksen keston on oltava vähintään tunti, jotta se rekisteröidään.

Koulutuksen yhteydessä maksettavat korvaukset

Ulkoinen koulutus

Kotimaassa tehdyt koulutusmatkat korvataan halvimman kulkuneuvon mukaan. Matkustusaika ja koulutukseen käytettävä työaika huomioidaan harkinnan yhteydessä. Kun esihenkilö myöntää virka-/työvapaata koulutukseen osallistumista varten, hänen on otettava kantaa siihen, onko vapaa palkallinen vai palkaton ja mitä muita mahdollisia kuluja korvataan. Päiväraha maksetaan hyvinvointialueella yleensä HYVTESin määräysten mukaisesti. Työnantaja maksaa tavallisesti koulutuskustannukset.

Jos esihenkilö katsoo, että koulutukseen osallistumisesta ei ole olennaista hyötyä toiminnalle, hän voi silti antaa työntekijälle mahdollisuuden osallistua koulutukseen niin, että osallistuminen tapahtuu palkattomalla vapaalla ja mitään kustannuksia ei korvata.

Sisäinen koulutus

Kun esihenkilö antaa työntekijälle suullisesti luvan osallistua sisäiseen koulutukseen, merkitsee se sitä, että yksikkö vastaa mahdollisista osallistumiskustannuksista. Osallistuminen sisäisiin koulutustilaisuuksiin voi aiheuttaa hyvinvointialueella myös matkakustannuksia, sillä toimipisteet sijaitsevat eri puolilla aluetta ja koulutusta järjestetään eri paikkakunnilla. Tämä huomioidaan esihenkilön harkinnassa. Almassa ei tehdä anomusta osallistumisesta, mutta koulutuksen jälkeen työntekijä tekee matkalaskun matkakustannusten korvaamisesta.

Jatkokoulutus ja muut laajat koulutukset

1. Tutkintoon johtava jatkokoulutus

Jatkokoulutuksella tarkoitetaan koulutusta, joka johtaa tutkintoon, antaa muodollisen pätevyyden ja jonka suorittaa henkilö, jolla on jo ammatti- tai korkeakoulutason koulutus ja tutkinto. Tähän ryhmään luetaan myös lääkäreiden erikoistumiskoulutus. Työnantaja ei maksa korvauksia tämältyyppisistä koulutuksista.

- o Esimerkki: Lähihoitaja koulutetaan sairaanhoitajaksi tai sosionomi sosiaalityöntekijäksi. Esihenkilö voi kuitenkin päättää, että työntekijän jatkokoulutustumisesta on olennaista hyötyä toiminnalle. Hän voi tällaisessa tapauksessa myöntää työntekijälle enintään viisi päivää palkallista vapaata kyseisen koulutuksen lähiopetuspäiviin osallistumista varten. Osa-aikaiselle työntekijälle voidaan myöntää kolme päivää vapaata (työaikaprosentista riippumatta) ja kokoaikaiselle työntekijälle viisi päivää vapaata.

- o Anomus Almassa: koodi 160.
- o Koulutuksen tulee tukea työntekijän urakehitystä ja perustua hyvinvointialueen toimintastrategiaan ja resurssien tarpeeseen. Esihenkilö arvioi jokaisen tapauksen erikseen.
- o Lääkärille/hammaslääkärille myönnetään viisi päivää palkallista virkavapaata erikoistumistutkintoon kuuluvan tentin lukulomaa varten erikoisalalla, joka on edustettuna Pohjanmaan hyvinvointialueella. Tenttipäivä voi olla yksi näistä viidestä päivästä. Lääkärin tulee olla ollut työssä vähintään yhdeksän kuukautta tai hänellä tulee olla vähintään yhdeksän kuukauden pituinen työsopimus.
 - o Anomus Almassa: koodi 160.

2. Johtamiskoulutus

Kun henkilöstö osallistuu paikkakunnan koulutuslaitosten järjestämiin yksittäisiin alueellisiin johtamiskoulutuksiin, esihenkilö hyväksyy osallistumisen kaikkiin koulutukseen yhteydessä järjestettäviin lähiopetuspäiviin. Henkilöstön osallistuminen johtamiskoulutuksiin nähdään panostuksena, jolla helpotetaan esihenkilöiden rekrytointia organisaatioon. Johtamisosaamisen katsotaan myös yleisesti olevan hyödyksi kaikenlaisessa kehittämistyössä. Johtamiskoulutuksen yhteydessä ei solmita takaisinmaksusopimusta.

- o Anomus Almassa: koodi xxx.

3. Ammatillinen erikoistumiskoulutus

Osallistumisesta ammatilliseen erikoistumiskoulutukseen päätetään toiminnan tarpeiden ja talousarviomäärärahojen perusteella. Koulutusten laajuus on tavallisesti 20–40 opintopistettä ja kesto 1–2 vuotta.

- o Tulosalueen vastuhenkilö päättää tapauskohtaisesti erikoistumiskoulutuksen kustantamisesta. Kustannuksiin sisältyvät palkka lähiopetuspäivien ajalta, kurssimaksut ja matkakorvaukset.
- o Jos kokonaiskulut (mukaan lukien lähiopetuspäivien palkkakulut) ylittävät 4 000 euroa, solmitaan takaisinmaksusopimus. Lomake on intranetissä.
- o Anomus Almassa: koodi 111.
- o Esimerkki:
 - o diabeteshoitajan erikoistumiskoulutus
 - o mielenterveys- ja päihdetyön erikoistumiskoulutus

4. Terapiakoulutus ja muut vastaavat koulutukset, jotka antavat muodollisen pätevyyden esimerkiksi Valviran tai Kelan vaatimia yksityisvastaanottoa koskevia lupia varten

- o Asiaa harkitaan hyvinvointialueen toimintastrategian ja taloussuunnitelman pohjalta.
- o Resurssijohtajat harkitsevat jokaisessa yksittäisessä tapauksessa erikseen, missä laajuudessa kustannuksia korvataan ja työaika myönnetään koulutusta varten. Tämentyypiset koulutukset ovat usein pitkiä ja kalliita.
- o Henkilöstön yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi esihenkilö vastaa siitä, että työntekijän kanssa solmitaan takaisinmaksusopimus ja että sopimuksen toteutumista seurataan. Lomake on intranetissä.
- o Anomus Almassa: koodi 111.

Sopimus koulutuskustannusten takaisinmaksusta

Kun hyvinvointialue tukee jatkokoulutusta tai muuta laajaa koulutusta, edellytetään, että työntekijä työskentelee hyvinvointialueella vähintään kolme vuotta koulutuksen päättymisen jälkeen. Työntekijän kanssa solmitaan takaisinmaksusopimus, jonka mukaan hänelle syntyy takaisinmaksuvelvollisuus, jos hän lopettaa työt ennen kuin kolmen vuoden määräaika päättyy. Summan suuruus riippuu siitä, kuinka kauan hän on työskennellyt tutkinnon suorittamisen jälkeen. Sopimus solmitaan samalla kun koulutukseen osallistumisesta päätetään. Esihenkilö vastaa siitä, että työntekijän kanssa solmitaan takaisinmaksusopimus ja että sopimuksen toteutumista seurataan.

Lomake on intranetissä.

Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutukseen sisältyvää teoreettista opetusta varten myönnetään palkatonta vapaata. Opiskelija hakee mahdollista päivärahaa Kelalta.

- o Anomus Almassa: koodi 350.

Ammattiyhdistyskoulutukseen osallistuminen

Ammattiyhdistyskoulutusta on pääsopijajärjestöjen jäsenilleen järjestämä yhteistoimintakoulutus, luottamusmieskoulutus ja työsuojelukoulutus (esim. Aktiivi-instituutin kautta)

Ammattiyhdistyskoulutukseen osallistumisen ehdoista on sovittu työ- ja virkaehtosopimuksessa ammattiyhdistyskoulutuksesta. Koulutukseen osallistuville työntekijöille ja viranhaltijoille ei makseta päivärahaa, vaan koulutuksen järjestäjä laskuttaa ruokailukustannukset.

Koulutukset, jotka ulkopuolinen taho maksaa kokonaan tai osittain

Lääketeollisuus ja lääkinnällisiä laitteita ja tarvikkeita myyvät yritykset ovat pitkään tehneet koulutukseen liittyvää yhteistyötä maan eri sairaanhoitolaitosten kanssa. Yhteistyö on kehittynyt luonnollisella tavalla lääketieteen erityisen nopean kehittymisen seurauksena.

Esihenkilön on otettava huomioon erityiset periaatteet, kun hän hyväksyy työntekijän osallistumisen ulkopuolisen yrityksen kustantamaan koulutukseen:

- Koulutuksen tulee tukea hyvinvointialueen strategia- ja koulutussuunnitelmia ja olla niiden kanssa linjassa.
- Koulutuksen tarkoituksena tulee olla työntekijän ammattitaidon kehittäminen tai uuden/tieteellisen tiedon välittäminen.
- Tieto koulutustilaisuudesta on osoitettava organisaatiolle, jotta työnantajan edustaja voi tarkastaa koulutuksen sisällön.
- Työnantajan edustaja (eli viranhaltija, jolla on oikeus päättää virkavapaan myöntämisestä) päättää, kuka koulutukseen osallistuu.
- Yritys voi osallistua kustannuksiin, jotka työnantaja hyväksyy osallistujien koulutuksia varten. Kustannuksia voidaan korvata osallistumismaksun, matkakustannusten, yöpymiskustannusten ja päivärahan osalta. Kun viranhaltija/työntekijä anoo virkavapaata tällaista koulutusta varten, anomuksesta on käytävä selkeästi ilmi, mistä kuluista yritys vastaa ja mitkä hyvinvointialue maksaa.
- Mahdollisen muun koulutustilaisuuteen kuuluvan vieraanvaraisuuden, jota yritys haluaa osoittaa, on oltava kohtuullista ja suunnattava vain niille, jotka osallistuvat koulutustilaisuuteen.